

**Amnesty International Norge
Landsmøte 2024**

**Arbeidsgruppe:
Menneskerettigheter**

Innhold

MR 1/24 "Vold i nære relasjoner, et prioritert saksfelt for Amnesty International Norge"	2
MR 2/24 «Psykisk helse hos menn»	6
MR 3/24 Rettighetene til enslige mindreårige asylsøkere må ivaretas	8
MR 4/24 Landsmøteuttalelse: Menneskerettighetsadvokater i Iran.....	10
MR 5/24 Landsmøteuttalelse: Amnesty International må intensivere kampen for individer i fare!	11
MR 6/24 Landsmøteuttalelse: Samtykkelov nå!.....	12

MR 1/24 “Vold i nære relasjoner, et prioritert saksfelt for Amnesty International Norge”

Fremmet av: Catharina Vogt

Forslag til vedtak:

Vold i nære relasjoner er et prioritert saksfelt for Amnesty International Norge

Amnesty International Norge anerkjenner at:

- vold i nære relasjoner må vies betydelig oppmerksomhet av Amnesty International Norge
- Amnesty International har kompetanse, posisjon og mulighet til å utgjøre en forskjell for omfanget av vold i nære relasjoner, både i Norge og globalt.
- Amnesty International, på bakgrunn av de nevnte forholdene, har et ansvar for å prioritere temaet vold i nære relasjoner for å hindre nye tilfeller av slik vold.

Amnesty International Norge forplikter seg til å:

- engasjere seg tungt i forhold knyttet til vold i nære relasjoner, både i den nasjonale delen av organisasjonen og det internasjonale organet
- integrere tiltak mot vold i nære relasjoner i gjeldende nasjonal strategi
- jobbe for at tiltak mot vold i nære relasjoner blir integrert i organisasjonens internasjonale strategi

Bakgrunn for forslaget: Vold i nære relasjoner er et omfattende samfunnsproblem i alle land, også i Norge.

Begrunnelse for forslaget:

Vold i nære relasjoner er et omfattende samfunnsproblem i alle land, også i Norge.

Alle som utsettes for vold i nære relasjoner eller som står i fare for å bli det, har behov for at verdens største menneskerettighetsorganisasjon engasjerer seg tungt i dette temaet.

Det er helt grunnleggende for oss mennesker å få være trygge. Det viktigste for oss, er å få føle oss trygge i våre egne hjem. Vold i nære relasjoner er ofte mer skadelig enn andre former for vold, fordi volden begås av noen de utsatte har et tillitsforhold til og skal kunne forvente å motta omsorg og omtanke fra.

Vold i nære relasjoner kan føre til tap av liv, tap av helse og komplekse sosioøkonomiske forhold. Voldsstatikken er mangelfull, men forskning viser at det er grunnleggende, strukturelle mønstre i voldsstatikken som foreligger, og at disse mønstrene er opprettholdt over tid.

Det har vært en betydelig økning i Norge i drap i nære relasjoner inneværende år. Det er økt forekomst av bruk av vold generelt i mange land, og dermed økt sannsynlighet for at flere også utsettes for vold i nære relasjoner. Mer enn 1 milliard mennesker bor i land der vold i hjemmet ikke er forbudt.

Det fremgår av Amnesty International Norges strategi for perioden 2022-2030 at “...organisasjonen har rom for å gripe muligheter og agere på det som skjer i verden...”.

Om Amnesty International skal oppfattes som en ledende menneskerettighetsorganisasjon, må organisasjonen engasjere seg i menneskerettighetsbruddene som

- rammer mennesker hardest
- rammer samfunnets vanskeligste- og svakest stilte særlig hardt
- diskriminerer enkeltgrupper i samfunnet

- kan utløse et større engasjement for menneskerettighetene i sin helhet
- rammer menneskerettighetsforkjemperes engasjement og mulighet til å delta i den offentlige debatten

Temaet vold i nære relasjoner er en nødvendig prioritering for å nå organisasjonens sentrale mål for perioden 2022-2030

Vold i nære relasjoner er så utbredt i vårt samfunn, at det må ansees som betydelige, pågående menneskerettighetsbrudd. Utsatte får ikke enkelt hjelp, vold som kunne blitt forebygget blir ikke det.

Amnesty International må bidra til å bekjempe vold i nære relasjoner om organisasjonen skal klare å lykkes i organisasjonens kjerneaktiviteter som kampen for ytringsfrihet og kampen for en verden fri for diskriminering.

Mangel på ytringsfrihet

Personer utsatt for vold i nære relasjoner kan ikke ytre seg fritt. De kan oppleve flere former for inngrep i sin ytringsfrihet. En person som utsettes for vold eller trusler om vold kan ikke uttale seg fritt. Ved vold i nære relasjoner foreligger det gjerne i tillegg ulike former for reduksjon i bevegelsesfrihet, noe som i praksis også påvirker individets forsamlings- og organisasjonsfrihet negativt. Rettsikkerheten til personer utsatt for vold i nære relasjoner er særlig utsatt, fordi volden blir utført i en kompleks situasjon med begrenset innsikt for utenforstående.

Diskriminering

Vold i nære relasjoner er et så omfattende og strukturelt samfunnsproblem at det fører til grov diskriminering og stigmatisering av en rekke grupper.

Vold i nære relasjoner diskriminerer:

- **barn**, fordi de alltid er den svakeste part, og barn gjerne påføres større skade ved å bli utsatt for voldelige handlinger sammenlignet med voksne. Barn er under vekst og utvikling, og hindres i å nå sin optimale utviklingskurve om de utsettes for vold i nære relasjoner. Når vold rammer barnas nærmeste omsorgsfigur, blir barna ekstra hardt rammet, fordi den medusatte foreldrenes omsorgsevne kan reduseres som følge av vold.
- **gutter og jenter utsatt for vold i nære relasjoner**, fordi gutter og jenter som utsettes for vold i nære relasjoner, også har økt sannsynlighet for å bli utsatt for mobbing på skolen
- **kvinner**, fordi kvinner fortsatt i mye større grad og omfang utsettes for den groveste volden av sin partner
- **menn**, fordi menn, sammenlignet med kvinner, mye oftere utøver den groveste volden i nære relasjoner. Gutter utsatt for vold i nære relasjoner har en økt risiko for å utøve vold mot sin partner når de selv blir voksne. Selv om det forekommer sjeldnere, utsettes også et betydelig antall menn for grov vold i nære relasjoner, og det kan oppleves enda mer stigmatiserende for dem det gjelder.

Følgende grupper utsettes oftere for vold i nære relasjoner:

- **personer med nedsatt funksjonsevne, sykdom og skade**
- **personer med annen kjønnsidentitet enn mann og kvinne**
- **personer med annen seksuell legning enn heterofil**

Følgende grupper er særlig utsatt for vold i nære relasjoner

- **etnisiteter**; minoriteter som er stigmatisert rapporterer oftere høyere forekomst av vold i nære relasjoner, urfolk er mer utsatt enn øvrig befolkning

- **voldsutsatte**, fordi voldsutsatte har en økt risiko for å bli utsatt for ny vold, også vold i nære relasjoner.
- **flyktninger og internt fordrevne**, fordi denne gruppen har en økt risiko for å bli utsatt for flere former for vold, også vold i nære relasjoner

Komplekse helsetilstander

Personer utsatt for vold i nære relasjoner kan utvikle komplekse helsetilstander som det både er tidkrevende, og ressurskrevende å behandle.

Vold i nære relasjoner kan påvirke reproduktiv helse meget negativt

Seksuelle overgrep og andre former for vold i nære relasjoner kan føre til uønsket graviditet, men også til infertilitet, redusert sexlyst, somatiske tilstander m.v. som igjen kan påvirke en persons reproduksjonsevne.

Både voldsutsatte og voldsutøvere trenger hjelp

Både voldsutsatte og voldsutøvere trenger hjelp. Organisasjonens hovedfokus må være på mennesker utsatt for vold. Det understrekes likevel at personer som utøver vold heller ikke er frie mennesker, og de lider også som følge av destruktive, fastlåste, strukturelle forhold i samfunnet. Om man godt nok skal forebygge nye tilfeller av vold i samfunnet, også vold i nære relasjoner, må også menn få hjelp til å utvikle mestringsstrategier som alternativ til vold. Kvinner utøver også mye vold. Ved å jobbe målrettet mot å redusere bruk av vold generelt, vil også omfanget av vold i nære relasjoner reduseres.

Ressurser

Amnesty International bør prioritere å engasjere seg i tema som har et betydelig potensiale for å forebygge nye, grove menneskerettighetsbrudd, der organisasjonens engasjement effektivt vil kunne utgjøre en forskjell.

Vold i nære relasjoner er et tema som angår mange mennesker, så endringer på dette feltet vil komme et betydelig antall personer tilgode, inkludert mange som tilhører marginaliserte grupper.

Gjennomslagskraft

Nettopp fordi vold i nære relasjoner rammer så mange, må Amnesty International på nytt aktivt engasjere seg i temaet om organisasjonen skal få mer gjennomslagskraft globalt. For å oppnå bedre resultater, bør organisasjonen engasjere seg bredere i tematikken denne gangen enn da vold mot kvinner kampanjen ble gjennomført.

Behov for balansert medlemsvekst

Hvis Amnesty International ønsker å få en mer balansert medlemsmasse, og organisasjonen skal kunne vokse, også i ikke-vestlige land, må organisasjonen jobbe aktivt med menneskerettighetsbrudd som rammer så mange.

Behov for økt engasjement for menneskerettighetene

Den negative utviklingen i menneskerettighetsstandarden på verdensbasis, krever et økt engasjement for menneskerettigheter.

Vold i nære relasjoner er så inngripende, at det blir lite overskudd og tid til andre viktige saker. Uten å være trygg i sitt eget hjem, blir det sterke begrensninger for hvordan individet kan utvikle seg og engasjere seg for egne og andre rettigheter. Når man må jobbe for sin egen eksistens i sitt eget hjem, blir alt annet underordnet.

Barn trenger at Amnesty International engasjerer seg mer i deres rettigheter

Verdens største menneskerettighetsorganisasjon kan ikke overlate barns menneskerettigheter i så stor grad til andre organisasjoner og instanser. Da svikter Amnesty International barna. Barn må kunne regne med at verdens største, og mest anerkjente menneskerettighetsorganisasjon jobber systematisk for innfrielse av deres grunnleggende rettigheter. Der er ikke Amnesty International i dag.

Barn utgjør nær halvparten av befolkningen i enkelte land, og de må kunne forvente at en organisasjon med så stor innflytelse engasjerer seg aktivt for at de er trygge i sine hjem.

Beskyttelse av menneskerettighetsaktivister

Uten å engasjere seg for vold i nære relasjoner, er det en rekke menneskerettighetsaktivister som ikke kan være aktive på sine felt. Dette rammer særlig kvinnelige aktivister, siden kvinner rammes oftere og hardere av vold i hjemmet.

Styrets kommentar:

Styret takker Catharina Vogt for forslaget.

Forslaget er klart utformet, og fremstiller tydelig hva forslagsstiller ønsker at Amnesty International Norge skal jobbe mer med i tiden fremover.

På generelt grunnlag påpeker styret at Amnesty International Norge har utarbeidet prognoser for de kommende årene, og disse viser ikke noe rom for å øke ressursinnsatsen samlet sett. Dette betyr at økt ressursinnsats på et konkret område vil medføre redusert innsats på ett eller flere andre områder.

Styret er enig med forslagsstiller i at vold i nære relasjoner er et viktig tema. Styret innstiller likevel på å stemme nei til ovenstående forslag. Årsaken til dette ligger i at forslaget ønsker å gjøre vold i nære relasjoner til et prioritert saksfelt for Amnesty International Norge, noe som vil medføre en omfattende ressursbruk. Dette underbygges også av begrunnelsen og utdypningen av forslaget, som viser at Amnesty International Norge skal jobbe med denne problemstillingen på et bredt grunnlag overfor mange ulike grupper.

Amnesty International Norge har tidligere jobbet med dette temaet, men valgte strategisk å snevre inn fokuset til arbeid mot voldtekt og seksuelle overgrep. Årsaken til dette valget var knyttet til at det var sterke organisasjoner (eksempelvis Redd Barna) innen frivillig sektor som jobbet med dette, og at Justis- og beredskapsdepartementet har hatt et mangeårig, sterkt og tydelig fokus på vold i nære relasjoner. Denne prioriteringen underbygges også av at det i «NOU 2024:4 Voldtekt – et uløst samfunnsproblem» fremgår at «Utvalgets gjennomgang viser like fullt at den seksuelle volden utenom nær relasjon i stor grad har havnet i myndighetenes blindsoner».

Den senere tid har dette vært et fokus på arbeid for å få på plass en god samtykkelov, et arbeid som pågår fortsatt. I tillegg jobber Amnesty International i Norge forebyggende overfor russeren i kampanjen «Har du lyst?». Begge disse arbeidene er planlagt videreført i årene fremover, for samtykkelov vil det etter et stortingsvedtak være fokus på hvordan en slik lov faktisk virker.

Kompetansemessig har Amnesty International i Norge et begrenset sett med ressurser som kan jobbe med vold i nære relasjoner. Det vil være nærliggende å legge det faglige ansvaret for et slikt arbeid på den politiske rådgiveren som i dag jobber med voldtekt og LHBTIQ+, og disse saksfeltene vil med et vedtak om å gjøre vold i nære relasjoner til et prioritert saksfelt måtte reduseres betydelig. På bakgrunn av dette støtter styret ikke forslaget.

MR 2/24 «Psykisk helse hos menn» - merk: denne saken er blitt trukket.

Fremmet av: Marthe Cecilie Stamnes Johansen

Forslag til vedtak: Amnesty skal fokusere på psykisk helse for menn.

Bakgrunn og begrunnelse for forslaget:

Rett til helse, rett til liv er noe Amnesty kjemper for daglig og vi kjemper for bedre psykisk helse for kvinner, innsatte i fengsler og lgbtq+, men en gruppe blir alltid glemt og det er menn. Så jeg synes at det er på tide at Amnesty tar en alvorsprat om psykisk helse for menn, snu holdningen til «menn snakker om følelser» og oppmuntre menn til å oppsøke hjelp og fortelle de at det å slite psykisk å oppsøke hjelp betyr ikke at du er svak eller mindre mann, men det betyr at de er et menneske.

Det er ingen hemmelighet at menn ikke snakker om psykisk helse og at det er et tabu tema. Selv om vi har kommet et lite stykke så er fortsatt «Menn snakker ikke om følelser» en del av dagens holdninger.

I 2021 var det 660 selvmord der 484 var menn. Ikke siden 1990 har det vært så høyt da det var 488 menn som tok selvmord. Det var noe nedgang i 2022 på 436, men det er fortsatt en rate på 17,9 per 100 000. Statistikken som er valgt ut hvert 5 år fra 1970-2020 viser at gjennomsnittet ligger på 400 selvmord og gjennomsnittlig alder er 40-59 år. Dette er veldig ubehagelige tall og noe må gjøres.

Hva kan Amnesty i Norge gjøre:

Amnesty i Norge kan samarbeide med andre organisasjoner/skoler/arbeidsplasser, med eksperter på området og ha aksjoner.

Hvor i Amnesty i Norges nasjonale strategi vedtaksforslaget passer inn:

Arbeid knyttet til psykisk helse hos menn faller utenfor de prioriterte områdene i Amnesty i Norges strategi for 2022-2030. Det vil derfor falle inn under kategorien annet arbeid, der Amnesty i Norge finner rom for å jobbe med andre aktuelle saker.

Styrets kommentar:

Styret takker Marthe Cecilie Stamnes Johansen for forslaget.

Forslaget mangler en tydeliggjøring av hvilke menneskerettigheter som blir brutt og hvordan det passer inn i Amnesty sine strategiske satsingsområder i perioden frem til 2030. Det fremstår mer som et forslag om at Amnesty skal jobbe med menns psykiske helse på et mer generelt og holdningsskapende grunnlag. Styret anerkjenner behovet for denne type arbeid i Norge, men opplever at det finnes en rekke aktører som for eksempel Psykisk Helse, Reform og Rådet for psykisk helse som allerede gjør en solid innsats på området og har bedre forutsetninger enn Amnesty for å gjøre en god jobb. I tillegg søker Amnesty alltid å jobbe ut fra at det er et menneskerettighetsbrudd som skal opphøre eller rettes opp, noe vi opplever mangler her.

Selv om Amnesty ikke jobber direkte med menns psykiske helse vil vi løfte frem noen områder vi jobber med som også tar opp i seg dette. I arbeidet med psykisk helse i Norske fengsel er dette en del av arbeidet, mye fordi den mannlige delen av fengselsbefolkningen er i et så stort flertall. Videre er det også del av arbeidet vårt med urfolks rettigheter, fordi vi ser at samiske menn er overrepresentert i selvmordsstatistikken, og har dette perspektivet med i arbeidet.

En mer generell satsing på menns psykiske helse vil kreve en kraftig kompetanseheving i organisasjonen, da dette ikke er et område AIN har generell kompetanse på i dag. Dette vil kreve mer

ressurser inn. På generelt grunnlag påpeker styret at Amnesty International Norge har utarbeidet prognoser for de kommende årene, og disse viser ikke noe rom for å øke ressursinnsatsen samlet sett. Dette betyr at økt ressursinnsats på et konkret område vil medføre redusert innsats på ett eller flere andre områder. På bakgrunn av dette støtter styret ikke forslaget.

MR 3/24 Rettighetene til enslige mindreårige asylsøkere må ivaretas

Fremmet av: Maria da Silva og Regine Røiseland.

Forslag til vedtak: Rettighetene til enslige mindreårige asylsøkere må ivaretas:

I: Omsorgsansvaret for enslige mindreårige asylsøkere 15-18 år må ligge hos Barnevernet, ikke hos Utlendingsmyndighetene.

II: Rettssikkerheten til enslige mindreårige asylsøkere må styrkes; når de «forsviner» fra mottak må politiet prioritere å etterforske hva som har skjedd.

Bakgrunn for vedtaksforslaget:

Vi ønsker at Amnesty Norge skal aktivt jobbe mot diskrimineringen av enslige mindreårige asylsøkere.

Asylbarn på mottak

Når barn på flukt kommer til Norge, er staten tydelig forpliktet gjennom FNs barnekonvensjon til å ivareta og gi barna et likeverdig omsorgstilbud med andre barn. Barn skal ikke diskrimineres på noen måte ut fra hvem de er og hvor de kommer fra.

I utgangspunktet er det barnevernet som har ansvaret for alle barn under offentlig omsorg. Når enslige mindreårige asylsøkere kommer til Norge er det likevel to forskjellige institusjoner som får ansvaret avhengig av barnets alder.

For barn under 15 år har barnevernet omsorgsansvaret. Det betyr at det er det statlige barnevernet som skal gi alle enslige mindreårige asylsøkere under 15 år tilbud om opphold på et omsorgssenter. Ansatte ved omsorgssentrene skal gi barna nødvendig omsorg og trygghet, samt sørge for at barna får nødvendig oppfølging fra skole, helsetjenester og så videre.

Dersom barnet er over 15 år er det Utlendingsdirektoratet (UDI) som har ansvaret, og de er ansvarlig for å gi disse tilbud om plass i mottak spesielt for enslige mindreårige eller i egne avdelinger i vanlige asylmottak. Dette tilbudet følger ikke opp barnets rettigheter etter barneloven. Omsorgstilbudet som blir gitt til barn over 15 år er ikke i tråd med barns rettigheter.

Asylbarn som forsvinner

Videre blir ikke rettssikkerheten til enslige asylsøkende barn ivaretatt på lik linje med den for norske barn. Dette er nok en diskriminerende praksis. I fjor (2023) gjennomgikk Politidirektoratet 62 savnet-saker med enslige asylsøkere under 18 år, som har forsvunnet de siste åtte årene. Funnene har også ført til forskning ved Politihøgskolen.

- I det store flertallet av sakene mangler grunnleggende undersøkelser og dokumentasjon av opplysninger.
- Det er stor variasjon i tidsforløpet fra barnet forsvinner, til vedkommende blir meldt savnet til politiet.
- Mangelfull etterlysning av den savnede nasjonalt og internasjonalt.
- Behov for rutiner når den enslige mindreårige asylsøkeren kommer til rette.

Bakgrunnen for den ovenfor nevnte gjennomgangen er NRK og Senter for undersøkende journalistikk sin kartlegging av de 432 asylbarna som har forsvunnet de siste åtte årene, og som fortsatt ikke har kommet til rette.

Begrunnelse for vedtaksforslaget:

Barnekonvensjonen er tydelig på at ingen barn skal diskrimineres, verken med hensyn til hvem de er, eller hvor de kommer fra. Asylbarn har krav på likeverdig behandling og omsorgstilbud som andre barn. Barneloven i Norge er også tydelig på at alle under 18 år er barn. Helt grunnleggende er FNs barnekonvensjon som er ratifisert av Norge, og gjelder over norsk lov på de punkter der konvensjonen er sterkere enn norsk lov. Den gjelder for alle barn under 18 år - og er delt inn i fire deler, der én av disse er barns rett til omsorg og At norske myndigheter gir barn over 15 år færre rettigheter enn barn under 15 år, bryter med grunnprinsippet om hvem Barnekonvensjonen er for.

Norge har gjentatte ganger fått kritikk for de nevnte forholdene av FNs tilsynsorganer som FNs barnekomité, FNs menneskerettighetskomité og FNs torturkomité. Her hjemme har organisasjoner som Redd Barna, NOAS og Amnesty kritisert myndighetenes praksis.

Det har vist seg å være vanskelig å få flertall på Stortinget for at omsorgen for enslige mindreårige asylsøkere 15-18 år skal overføres fra utlendingsmyndighetene til barnevernet, Og for å få sterkere politisk oppslutning om at politiet bør ha mer ressurser til å gi høyere prioritet til arbeidet med enslige mindreårige asylsøkere som har «forsvunnet». Vi ønsker derfor at og Amnesty Norge skal bruke mer ressurser til arbeidet med å sikre at enslige mindreårige asylsøkere får ivaretatt sin rett til omsorg og rettssikkerhet..

Hva kan Amnesty gjøre: Gjennom økt lobbyvirksomhet og samarbeid med andre organisasjonen kan Amnesty Norge legge stor press på norske myndigheter til å sette en stopp på diskrimineringen av enslige mindreårige asylsøkere.

Vi tror også at en underskriftskampanje kan være effektivt virkemiddel.

Beskriv hvor i Amnesty i Norges nasjonale strategi vedtaksforslaget passer inn:

I målsetting 1, stolpe 2.

- Står opp mot alvorlige tilfeller av diskriminering særlig knyttet til kjønn, etnisitet og helse både internasjonalt og i Norge
- Arbeider for rettighetene til mennesker på flukt, og i kriser ved å styrke internasjonale, og nasjonale løsninger på kort og lang sikt.

Styrets kommentar:

Styret takker Maria da Silva og Regine Røiseland for forslaget.

Forslaget er klart utformet, og fremstiller tydelig hva forslagsstillerne ønsker at Amnesty International Norge skal jobbe mer med i tiden fremover.

Etter gjennomgang av forslaget innstiller styret til landsmøtet å stemme ja til forslaget. Kravene til forslagstiller er godt begrunnet og avgrenset, og kan uten store endringer inkorporeres i Amnesty Norges eksisterende arbeid for mennesker på flukt. Det trenger ikke å medføre redusert innsats på andre områder. Organisasjonen har relevant kompetanse. Amnesty samarbeider allerede med andre store aktører på feltet, som vi kan jobbe sammen med og tilføre en merverdi.

MR 4/24 Landsmøteuttalelse: Menneskerettighetsadvokater i Iran

Fremmet av:
Amnesty Gruppe 167
Amnesty gruppe 48
AmnestyNoran

Iranske myndigheter må stoppe forfølgelsen av MR advokater

Flere menneskerettighetsadvokater i Iran har blitt fengslet.

Mange av dem har blitt dømt til fengsel for å (ta på seg ansvar å) forsvare klienter som har blitt arrestert under demonstrasjoner eller på grunn av politiske aktiviteter eller sin tro. Disse advokatene har mistet advokatlisensen. retten til å forlate Iran og retten til å jobbe som advokat.

Mange av disse advokatene har fått en dom og venter på å sone dommen.

Mange advokater reagerer sterkt på at de blir forfulgt og er under overvåking.

Vi, aktivister i Amnesty Internasjonal Norge, mener at norske myndigheter bør reagere på det sterkeste overfor det iranske regimet og den iranske ambassaden i Norge.

Vi ber Amnesty Internasjonal Norges landsmøte stille seg bak denne uttalelsen.

Oslo, 6. mars 2024

MR 5/24 Landsmøteuttalelse: Amnesty International må intensivere kampen for individer i fare!

Fremmet av: Styret.

På kvinnedagen i 2019 tok iranske Yasaman Aryani av seg hijaben og delte ut blomster til mennesker på t-banen i Teheran. For dette ble hun dømt til 16 år i fengsel. Amnesty har kjempet for friheten til Yasaman, og i fjor – etter fire år i fengsel – ble hun endelig løslatt.

Over hele verden blir mennesker som Yasaman fengslet for å bruke stemmen sin, for å være den de er, for å stå opp for sine rettigheter. Og helt siden starten i 1961 har Amnesty kjempet for disse menneskene. I over 60 år har vi krevd at folk blir løslatt, får rettferdig rettsak, ikke lenger blir trakassert. Det ligger i kjernen av Amnestys sjel.

Målet er alltid det samme: at myndighetene skal slutte å bryte menneskerettighetene. I 2024 er menneskerettighetene under press verden over. I land etter land ser vi at de som sitter med makta blir mer autoritære og bryr seg mindre om befolkningens rettigheter og frihet. Da er det ekstra viktig i at vi i Amnesty arbeider for de menneskene som fremdeles tør å ta kampen for menneskerettighetene.

Hvert år samler Amnesty mennesker over hele verden til å signere, protestere og vise solidaritet med enkeltmennesker i fare. Det å vite at man ikke er glemt, at det finnes noen der ute som kjemper for dine rettigheter, er utrolig sterkt. Det gir folk håp, inspirasjon og motivasjon.

Men den innsatsen vi gjør, er ikke bare viktig for den enkelte personen det gjelder. Det sender et signal om at vi ikke aksepter at menneskers grunnleggende rettigheter blir brutt. Det viser myndighetene at vi følger med. Gjennom vårt arbeid jobber vi for å skape varige, positive endringer i hele samfunnet.

Blant annet av disse grunner blir arbeidet med individer trukket frem som et sentralt og viktig punkt i Amnestys strategier og planer globalt. Likevel blir ikke dette gjenspeilet i ressurser og oppmerksomhet. For å motvirke dette har Amnesty International Norge startet et pilotprosjekt som har som mål å løfte individarbeidet. I pilotfasen er søkelyset på utvalgte mennesker i Øst-Europa og Midtøsten. Men vi kan ikke dra lasset alene.

Når vi ser hvordan den autoritære skyggen legger seg over verden, er det tvingene nødvendig at Amnesty International prioriterer individarbeidet langt høyere i årene som kommer. Slik vil vi kunne styrke den globale kampen for menneskerettigheter, og sikre at mennesker som Yasaman i fremtiden kan ta av hijaben og dele ut blomster uten frykt.

Amnesty International Norges landsmøte ber om at det investeres i et stort løft for arbeidet med individer i fare i hele Amnesty International-bevegelsen. Amnesty International Norge skal jobbe for å fremme arbeidet på individer i alle internasjonale fora i bevegelsen, inkludert den internasjonale generalforsamlingen Global Assembly.

MR 6/24 Landsmøteuttalelse: Samtykkelov nå!

Fremmet av: Styret.

Hver fjerde kvinne i Norge har vært utsatt for voldtekt minst én gang i løpet av livet (NKVTS, 2023). Voldtektsmottakene i landet melder om stor økning av voldtekts ofre som søker hjelp. Størst økning er det i aldersgruppen 14- 19 år og 95% av ofrene er jenter. De helsemessige konsekvensene av voldtekt er store.

Som samfunn har vi sviktet. Regjeringen må ta den forebyggende innsatsen mot voldtekt og seksuelle overgrep på alvor. En reell samtykkelov som fastslår at seksuell omgang uten fritt samtykke er voldtekt vil fastsette en tydelig norm som er viktig i det forebyggende arbeidet mot voldtekt. Alle våre nordiske naboland har innført samtykkebasert voldtektslovgivning. Erfaringene fra Sverige og Danmark viser at etterforskningen hos politiet er bedre, færre voldtektssaker henlegges og flere saker ender med en fallende dom.

Flere undersøkelser viser at det er en økende støtte til samtykkelov. En analyse av Facebook-debatten på samtykke og samtykkelovgivning i perioden 2017-2023 viser en stor endring, fra overveiende motstand i 2017 til 2023 hvor 6 av ti kommentarer uttrykker støtte til samtykkelov. En undersøkelse gjennomført av Oslo Met og Forsvaret viser at blant landets rekrutter er over 80% positive til en samtykkelov.

Amnesty Internationals Landsmøte 2024 oppfordrer justisminister Emilie Enger Mehl å legge fram et lovforslag for Stortinget våren 2024 som slår fast at voldtekt er seksuell omgang uten fritt samtykke, der samtykke blir vurdert i lys av de omkringliggende omstendighetene.